

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Královéhradecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola, Trutnov, Komenského 399

Komenského 399, 541 01 Trutnov

Identifikátor školy: 600101916

Termín konání orientační inspekce: 20. – 28. května 2002

Čj.	095 146/02-2004
Signatura	oi5cv106

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola, Trutnov, Komenského 399 je úplnou základní školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Od 1. ledna je samostatným právním subjektem a od 1. ledna 1996 hospodaří jako příspěvková organizace MěÚ Trutnov.

V tomto školním roce navštěvuje školu 596 žáků v 31 třídách, dále jsou ve škole třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy a specializované třídy pro děti s vývojovými poruchami učení a chování. Základním učebním dokumentem je učební program Základní škola čj. 16 847/96-2 a jeho doplňků čj. 25 018/98-22. Třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy se řídí programem 29 738/96-22-50.

Škola se výrazně profiluje především sportovními aktivitami. Sportovní třídy jsou zaměřeny především na běh na lyžích, karate, kanoistiku a sportovní lezení. V těchto oborech dosahuje škola úspěchů v republikových i mezinárodních soutěžích. Významné jsou mimoškolní aktivity – sportovní soustředění, sportovně turistické srazy a 22 zájmových kroužků.

Ve škole pracuje 47 pedagogických pracovníků, z toho 15 mužů. Věkový průměr pracovníků je 37 let. 3 pracovníci jsou nekvalifikovaní.

Důležitou událostí minulého roku byla celková rekonstrukce školy v hodnotě necelých 180 mil. Kč. Škola získala nové učební prostory v půdní vestavbě, především odborné učebny. Byl vyměněn veškerý interiér, zrekonstruována budova včetně topení, elektroinstalace, vodovodu a počítačových sítí. Škola nyní splňuje bezpečnostní a hygienická pravidla pro výuku. V tomto roce má být dokončena rekonstrukce školní jídelny, družiny a dostavba sportovní haly.

V rámci orientační inspekce byla provedena tematická inspekce „Ochrana člověka za mimořádných situací“ a pilotáž tematické inspekce „Výchova k lidským právům a toleranci“.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka na 1. stupni.

I. stupeň je tvořen 15 třídami. Z celkového počtu 345 vyučovaných hodin je s úplnou odbornou a pedagogickou způsobilostí vyučováno 314 hodin, což činí 91 %. Stoprocentní aprobovanost výuky je zajištěna v 1. a 2. ročníku, v ostatních ročnících pak vždy v hlavních předmětech.

Výuka v 1. - 3. ročníku

Celkově bylo v nižších ročnících I. stupně sledováno vyučování ve všech třídách včetně tříd vyrovnávacích a specializovaných pro žáky se smyslovým a tělesným postižením u osmi vyučujících, které splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, v předmětech český jazyk a literární výchova, matematika a prvouka.

Všechny učitelky byly na hodiny velmi pečlivě připraveny, měly zpracované časově-tematické plány učiva a některé z nich i písemné přípravy. Časová dotace jednotlivých hodin sledovaných předmětů odpovídá učebnímu plánu vzdělávacího programu Základní škola, obsah a rozsah probíraného učiva souhlasí s tematickými plány a koresponduje s požadavky osnov.

Materiální podmínky pro výuku včetně specializovaných tříd jsou zcela mimořádné. Škola disponuje didaktickou technikou, nástěnnými, trojrozměrnými a speciálními pomůckami, řadu dalších drobnějších pomůcek, aplikací a doplňkových materiálů si vyučující vyrábějí sami. Výuka probíhá v kmenových třídách, které jsou barevně laděny každá do jiného odstínu, (specializované třídy jsou umístěny v prostorách bývalých jeslí cca 10 minut chůze od hlavní

budovy). Učebny jsou esteticky působivě upravené, vyzdobené žákovskými výtvarnými a rukodělnými pracemi, množstvím pokojových květin, vybavené zcela novým školním nábytkem, který vyhovuje tělesným rozměrům žáků, žaluziemi a hracími koberci. K dispozici jsou v hlavní budově bílé tabule. K výuce jsou užívány platné učebnice se schvalovacími doložkami MŠMT ČR. Pitný režim žáků je zajištěn.

Český jazyk a literární výchova

Hospitováno bylo sedm hodin jazykového vyučování, čtení a literární výchovy. Aktuálně probíraná látka (vyvozování písmen, párové souhlásky, nácvik hlasitého výrazného čtení, citový prožitek literárního textu, vyjmenovaná slova, slovní druhy) odpovídala předloženým tematickým plánům. Navozené psychohygienické podmínky kladně ovlivňovaly průběh sledovaných hodin. Učitelky dbaly na správné sezení žáků, sklon jejich sešitů, držení psacích nástrojů, pravidelně zařazovaly relaxační chvílky v momentech, kdy žáci pociťovali únavu. Zcela specificky byli ze strany vyučujících vedeni žáci specializovaných tříd, z nichž v jedné působí asistent vykonávající zde civilní vojenskou službu. Průběžně a přitom nenásilně byl položen důraz na udržování pořádku pracovních míst, systematicky byly vytvářeny správné pracovní návyky žáků.

Organizace a metody práce odrážely moderní trendy výuky (skupinová a párová práce, týmové řešení úkolů, oddechové činnosti na hracím koberci atd.) a přitom garantovaly individuální přístup k žákům slabším i k nadaným, zajišťovaly úspěšné zapojení většiny žáků do výuky. Všichni měli vytvořený prostor k vlastní seberealizaci i k práci svým individuálním tempem. V hodinách jazykového vyučování byly užívány ustálené postupy zdůvodňování gramatických jevů, k písemnému prověřování docházelo vždy až po náležitém ústním procvičení. Vyučující důsledně ověřovaly pochopení zadaných úkolů a praktických aplikací gramatického učiva, upozorňovaly na možné chyby. V hodinách čtení a literární výchovy byl kladen důraz na jazykovou a dechovou přípravu, porozumění čteného textu a nácviku hlasitého výrazného čtení. Ve specializované třídě se žáci aktivně účastnili dramatizace pohádky, převyprávění jejího konce s využitím prvků fantazie v návaznosti na výtvarné zpracování prožitého pohádkového motivu.

Hodiny byly motivačně uvedeny písněmi za hudebního doprovodu a říkadly. Zaznamenány byly pozitivní vzájemné vztahy mezi dětmi a vyučujícími, které se příjemně odrážely v přátelské atmosféře a přirozené aktivitě většiny žáků. Žákovské písemné práce jsou pravidelně kontrolovány, zadávané domácí úkoly mají procvičující charakter. Grafická úroveň sešitů je velmi dobrá.

Úroveň výuky českého jazyka je hodnocena jako vynikající.

Matematika a prvouka

Navštíveny byly čtyři hodiny (třikrát matematika, jedenkrát prvouka) ve čtyřech třídách. Psychohygienické zásady včetně vyvětraných tříd, hygieny správného sezení a psaní, zařazení odpočinkových momentů byly dodrženy. Výuka probíhala v kmenových učebnách.

Dlouhodobá i bezprostřední příprava učitelek na vyučování byla promyšlená, sledovala návaznost a praktičnost probírané látky (numerace do 20, násobení a dělení se zbytkem, zaokrouhlování, ochrana přírody). V hodinách nebyla užitá didaktická technika, charakter učiva to specificky nevyžadoval. Ostatní užité pomůcky (pracovní listy, kartičky s čísly, učebnice, pečlivě připravené tabule) podporovaly aktivitu a zájem žáků. Pozornost byla věnována žákům slabším, pro žáky nadané i pro ty, co byli s prací hotovi dříve, měly učitelky v zásobě připraveny úkoly rozšiřujícího učiva. Hodinou prvouky prolínala skupinová práce

výchovného podtextu s motivy správného a špatného chování člověka v přírodě. Matematické učivo bylo procvičováno a prověřováno s důrazem na logické vztahy s využitím dosavadních žákovských dovedností s užitím praktických příkladů z každodenního života. Žáci byli vedeni k odpovědím celými větami a hlasitému zdůvodňování matematických postupů.

Struktura hodin, jednoznačné organizační pokyny, pestré střídání forem práce, vhodné rozvržení probírané látky a dostatek času k jeho upevnění vedly k efektivnímu využití daného času se zapojením velké většiny žáků do práce. Ti měli možnost uplatnění individuálního tempa při řešení matematických úloh i v prosazování vlastních názorů v prouce.

Motivace a hodnocení žáků měly pozitivní charakter, analýza správných i chybných řešení působila zpětnovazebně a přispívala k posilování sebedůvěry a prožitku radosti z úspěchu. Hodiny probíhaly v přátelské atmosféře, všechny vyučující mají velmi pěkný vztah k dětem. Někteří žáci v hodině prvouky však zneužili relativní volnosti při jinak velmi zodpovědně připravené skupinové práci k projevům nekázně. Tato hodina byla zařazena na dopoledním rozvrhu jako poslední a žáci již pociťovali značnou únavu, kterou tak celkem přirozeně kompenzovali.

Domácí úkoly z matematiky jsou zařazovány pravidelně, sešity a pracovní listy jsou vyučujícími kontrolovány, grafická úroveň těchto písemností je velmi dobrá.

Úroveň zhlédnutých hodiny matematiky a prvouky je velmi dobrá s řadou pozitivních zjištění.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti 1. - 3. ročníku

Celková úroveň výuky českého jazyka, matematiky a prvouky je v 1. - 3. ročnicích hodnocena jako vynikající.

Čtvrtý a pátý ročník

Hodnocení kvality vzdělávání vychází z poznatků zjištěných při sledování výuky, z namátkového rozboru písemných prací žáků, tematických plánů a dalších materiálů školy. K posouzení úrovně výchovně vzdělávací činnosti byly uskutečněny hospitace ve všech sedmi třídách. Navštíveny byly hodiny matematiky, vlastivědy a českého jazyka.

Časové dotace sledovaných předmětů odpovídají učebnímu plánu, členění učiva v jednotlivých ročnicích je v souladu s učebními osnovami.

Vyučující mají zpracované tematické plány pro výuku všech předmětů. Plánování vychází ze vzdělávacího programu a je upravováno podle dostupných učebnic. Je zajištěna kontinuita a eliminována duplicita učiva. Učitelky přistupují k přípravě na vyučování zodpovědně, hodiny měly promyšlenou strukturu, stanovené cíle byly reálné a odpovídaly aktuálnímu složení tříd.

Pět třídních učitelek splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku žáků na tomto typu školy, dvě učitelky kvalifikační podmínky nesplňují. Tato skutečnost se na celkové úrovni výuky negativně neprojevila. Reedukační a kompenzační péči o žáky se specifickými vývojovými poruchami učení zajišťují proškolené učitelky.

Prostorové a materiální podmínky pro výuku jsou velmi příznivé. Třídy jsou dostatečně velké, světlé, esteticky vkusně vyzdobené, pedagogicky podnětné. Žákovské lavice a židle jsou zánovní, ve všech třídách jsou instalovány keramické tabule, žaluzie, skříňové stěny. Žákům byly ve výuce vytvářeny dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad, ve třídách bylo průběžně větráno, v případě potřeby zařazováno relaxační cvičení, zaznamenáno bylo správné posazení leváků. Ve sledovaných hodinách učitelky využívaly především vlastnoručně vyrobené pomůcky, kartičky, obrazový materiál, případně další namnožené doplňující texty.

Většina navštívených hodin byla řízena účelně, pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné. V začátcích hodin byl žákům zpravidla oznámen cíl, úvodní motivace byla v několika třídách podpořena zařazením písní, během vyučování byli žáci dále motivováni uznáním, oceněním práce, povzbuzením a pochvalou. Pochopení probíraného učiva bylo průběžně ověřováno, při samostatné práci byla žákům v případě potřeby taktickým způsobem poskytována pomoc, oceněna byla jejich snaha a pokrok. Na základě namátkové kontroly žákovských knížek lze konstatovat, že četnost známek je vyhovující, převládá pozitivní způsob hodnocení. Sešity žáků jsou učitelkami pravidelně kontrolovány a opravovány, celková úroveň písemných projevů žáků je dobrá. Závěry hodin nepostrádaly jejich shrnutí, celkové zhodnocení, případnou pochvalu žákům za odvedenou práci.

Komunikace mezi učitelkami a žáky je založena na vzájemné důvěře. Osobnost žáka je uznávána, rovněž většina žáků dodržuje dohodnutá pravidla jednání a chování. Během hodin projevovali žáci pozitivní vztah k výuce, pracovali se snahou a zaujetím. Přes velmi dobrou úroveň verbální i neverbální komunikace učitelek byly ve specializovaných třídách zaznamenány rezervy v motivaci a hodnocení žáků i v akceptaci dohodnutých pravidel mezi vyučujícími a žáky. V těchto třídách někteří žáci nedodržovali důsledně správné psychohygienické návyky při psaní (sezení, vzdálenost očí od textu). Vyjadřovací schopnosti žáků byly v případě potřeby vhodným způsobem korigovány a rozvíjeny. Ojedinele však nebyla dodržována spisovnost jazyka ze strany žáků i vyučujících. Ve sledovaných hodinách, ani o přestávkách, nebyly zaznamenány nežádoucí projevy chování žáků.

Plánování a příprava výuky jsou vynikající. Personální podmínky, materiální podmínky, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky jsou hodnoceny jako velmi dobré. Motivace a hodnocení, rovněž jako interakce a komunikace jsou hodnoceny jako průměrné.

Celkově je výuka žáků na prvním stupni hodnocena stupněm velmi dobrý.

Český jazyk

Hospitace byly provedeny u všech pěti vyučujících, kteří splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Do 9. ročníku jsou zařazena cvičení z českého jazyka jako nepovinný předmět, s dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Osnovy vzdělávacího programu Základní škola jsou plněny. Pro český jazyk, dějepis a občanskou nauku je ustavena společná metodická komise, která dle programu v předložených zápisech pracuje výborně. Žáci se specifickými poruchami učení mají vypracovány individuální učební plány. Vyučující jsou o nich informováni a pro práci s těmito žáky proškoleni. Jako zpětná vazba výsledků vyučování slouží každoroční vyhodnocení testů Scio. Všichni vyučující se pravidelně dále vzdělávají.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, které jsou vybaveny novým školním nábytkem, bezkřídovými tabulemi a působí svou výzdobou velmi esteticky a pro výuku podnětně. Didaktickou technikou učebny vybaveny nejsou. Ta je však k dispozici v odborné učebně přírodopisu (televize, video). Ve 4 kmenových učebnách mají žáci k dispozici vždy po jednom počítači s připojením na internet.

Pro výuku jazykovou je používána moderní ucelená řada učebnic, pro složku literární mají žáci čítanky. V dostatečném množství jsou dále pro výuku k dispozici alternativní učební texty, jazykové příručky, slovníky. Nově zřízená žákovská knihovna je vybavena beletrií, odbornou literaturou, příručkami pro přijímací zkoušky a časopisy.

Z didaktické techniky jsou učitelům dále k dispozici magnetofony a zpětné projektory, které je však nutno přenášet. Nástěnných názorných pomůcek, poslechových textů, videokazet a obrazového materiálu mají vyučující dostatek. Učebny výpočetní techniky jsou pro výuku českého jazyka vybaveny potřebným softwarem.

Relaxační chvílky byly zařazovány převážně formou výuky spojené s pohybem žáků po třídě.

Ve všech sledovaných hodinách byla výuka řízena účelně, s velkou variabilitou používaných vyučovacích metod a forem práce. Zřetelný individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení a dostatek času na opakování a procvičování učiva vhodně doplňovalo ve většině hodin velmi účelné využívání jazykových příruček, alternativních textů a materiálů, slovníků a dalších zdrojů informací, dokonce v jedné i využití mobilního telefonu a bezplatné informační telefonní linky. Názornost doprovázela průběžná aktivizace žáků ve všech hodinách, v jedné pak s mimořádně kvalitním začleněním mezipředmětových vztahů a prolínáním složky jazykové, literární a slohové. V hospitovaných hodinách didaktická technika nebyla použita, jedna vyučovací hodina však byla celá vedena v učebně výpočetní techniky. Většinou dobře vedené sešity žáků jsou dokladem provádění kontroly vyučujícími. O průběžné klasifikaci svědčí dostatečný počet známek v žákovských knížkách.

Vstupní motivace nebyla zřetelná, žáci byli seznámeni s cílem a obsahovou náplní hodiny bez důrazu na praktické využití probíraného učiva, s výjimkou jedné vyučovací hodiny, ve které návaznost na životní zkušenosti žáků byla průběžná a velmi motivující. V průběhu vyučování bylo ověřováno pochopení učiva a podporována sebereflexe žáků, kteří byli vedeni ke komunikaci a často k odpovídání celou větou s důrazem na spisovnost. Přirozenou autoritu vyučujících doprovázela hezká atmosféra při výuce. Závěrečné hodnocení hodin a žáků probíhalo, avšak ne ve všech sledovaných hodinách. Možnost, daná žákům v jedné ze tříd, hodnotit vyučovací hodinu a její přínos, včetně pracovního výkonu pedagoga, byla vynikající. ***Plánování a příprava výuky stejně jako materiální a psychohygienické podmínky jsou vynikající. Také organizace, formy a metody práce jsou vynikající. Motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou celkově velmi dobré.***

Výuka českého jazyka je vynikající.

Dějepis

Předmět vyučuje celkem pět učitelů, z nichž přítomni ve škole v době inspekční činnosti byli pouze čtyři. Jeden z vyučujících nesplňuje předepsané podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na základní škole, tuto způsobilost však splňuje v plném rozsahu pro školy střední.

Osnovy vzdělávacího programu Základní škola jsou plněny. Dle předložených tematických plánů vyučujících 9. tříd je však věnován pouze značně omezený prostor učivu dějin od konce 2. světové války do současnosti. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení a tuto skutečnost při výuce zohledňují. Jako zpětná vazba výsledků vyučování slouží každoroční vyhodnocení testů Scio. Všichni vyučující se pravidelně dále vzdělávají.

Vyučování probíhá v kmenových učebnách, jejichž vybavení je popsáno v hodnocení předmětu český jazyk.

Pro výuku je používána moderní ucelená řada učebnic, ve škole mají žáci k dispozici také dějepisné atlasy.

Nástěnné dějepisné mapy jsou k dispozici v dostatečném množství, využívat lze poslechové texty, videokazety, obrazový materiál, odborné publikace, kterými je velmi dobře vybavena knihovna školy. V učebnách výpočetní techniky jsou nainstalovány pro výuku dějepisu potřebné programy. Relaxační chvílky byly v několika hodinách zařazovány formou výuky

spojené s pohybem žáků po třídě, relaxace protahovací formou proběhla v jedné hospitované hodině.

Ve všech sledovaných hodinách byla výuka řízena účelně, formy práce se střídaly. Dostatek času byl věnován opakování a procvičování učiva, ve většině hodin bylo zařazeno využívání slovníků a encyklopedií, alternativních textů a obrazového materiálu, atlasů a map i dalších pracovních materiálů. Mezipředmětové vztahy, důraz na vztah minulosti a současnosti i na regionální dějiny, výchova k vlastenectví a lidským právům patřily k přednostem většiny hodin. Didaktická technika nebyla ve zhlédnutých hodinách použita. Zápisy v sešitech žáků nekorrespondují vždy jednoznačně se zápisy v třídních knihách. Klasifikace je prováděna průběžně.

Vstupní motivaci nahrazovalo s výjimkou dvou vyučovacích hodin spíše seznámení s cílem a obsahovou náplní hodiny. Pochopení učiva žáky bylo vždy ověřováno průběžně i v závěru, Celkovému hodnocení hodin a pracovního výkonu žáků byl věnován dostatečný časový prostor ve většině hospitovaných hodin. Žáci nebyli důsledně vedeni k odpovídání souvisle a spisovně, často odpovídali jedním slovem. V jedné ze zhlédnutých hodin byl naopak prostor a důraz na rozvoj komunikativních dovedností vynikající. .

Plánování a příprava výuky jsou velmi dobré. Materiální a psychohygienické podmínky jsou vynikající, organizace, formy a metody práce též vynikající, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou celkově velmi dobré.

Výuka dějepisu je velmi dobrá.

Matematika

Hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s osnovami. Kontinuita výuky je zajištěna kvalitně zpracovanými tematickými plány a je sledována předmětovou komisí. Plán a zápisy z jednání této komise ukazují, že její práce je neformální, zabývá se konkrétními problémy výuky matematiky, jako jsou formy domácích úkolů, způsob klasifikace, volba učebnic a sešitů, účast a umístění v soutěžích aj. Komise stanoví podrobná pravidla pro obsah, opravy a vyhodnocení čtvrtletních kontrolních prací, jejichž obtížnost je diferencována do několika stupňů. Dává také vedení školy návrhy na zakoupení pomůcek i s cenovým rozpočtem a projednává dodržení finančního limitu na daný školní rok. Úkoly vyplývající z jednání jsou adresné a termínované. Jsou projednávány i individuální plány žáků s poruchami učení a chování.

Předmět vyučuje 7 pedagogů, kteří všichni odpovídají podmínkám odborné a pedagogické způsobilosti. Vyučování probíhá v kmenových učebnách, které svojí velikostí, osvětlením a vybavením žákovským nábytkem podle subjektivního posouzení vyhovují psychohygienickým požadavkům. Většina pomůcek je staršího data výroby, obnovovány jsou pozvolna v závislosti na rozpočtu školy. Používané učebnice mají schvalovací doložku MŠMT. Vybavení školy výpočetní technikou je nadstandardní. Učební prostředí je moderní, estetické, výzdoba střízlivá a vkusná. Jsou vytvořeny všechny podmínky pro dodržování psychohygienických zásad.

Hospitace byly provedeny u pěti vyučujících. Formy a metody práce se lišily v souvislosti s věkem žáků, jejich zařazením do dyslektické, sportovní nebo běžné třídy i přístupem jednotlivých učitelů. Byly použity metody skupinové práce, práce ve dvojicích, samostatná studijní práce s učebnicí, aplikace matematických postupů v reálných životních situacích. Jako názorné pomůcky bylo použito modelů geometrických těles. Organizačně dokonalá byla hodina, která proběhla v učebně informatiky. Žáci, kteří včas splnili zadané úkoly, měli možnost pracovat s internetem. Počítač ke zkoušení a procvičování byl využit i v jedné z kmenových učeben. Kromě těchto pozitivních jevů však byla zaznamenána i překonaná forma frontálního pojetí, která vedla žáky k pasivitě. Ve většině hodin byl vyučovací čas efektivně

využit. Učivo bylo interpretováno věcně správně.

Ve všech hodinách byla uplatněna vstupní motivace, většinou seznámením s obsahem a cílem hodiny. Jeden z vyučujících přirozenou autoritou, znalostí všech žáků, aktualizací a uplatněním mezipředmětových vztahů vytvářel dokonalou pracovní atmosféru. Vědomosti žáků byly prověřovány různými formami zkoušení – písemně, ústně nebo pomocí počítačového programu. Otázky při zkoušení byly zaměřeny jak na pamětní zvládnutí učiva, tak na pochopení vztahů a souvislostí. Výkony žáků byly hodnoceny známkou, hodnocení bylo zdůvodněno a zaměřeno převážně pozitivně. Čtvrtletní kontrolní práce jsou psány v řádných termínech, jsou včas opraveny a podrobně vyhodnoceny.

Interakce a komunikace byly nejslabším článkem vyučovacího procesu. Žáci většinou odpovídali jedním slovem, což jim bylo často tolerováno, souvislé odpovědi byly vyžadovány jen výjimečně. Učitelé navozovali svým jednáním přátelskou atmosféru.

Žáci se v tomto školním roce zúčastnili Matematické olympiády ve všech kategoriích. V okresním kole dosáhli výborných výsledků, když obsadili dvě třetí místa, jedno čtvrté místo a jedno šesté místo. V krajském kole se jeden žák umístil na šestnáctém místě.

Plánování a příprava výuky, materiální a personální podmínky jsou vynikající, organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré. Motivace a hodnocení jsou velmi dobré, interakce a komunikace průměrné.

Celkově je výuka matematiky hodnocena jako velmi dobrá.

Přírodovědné předměty

Byly sledovány hodiny chemie, přírodopisu a fyziky, celkem u pěti učitelů. Časová dotace ve všech hospitovaných předmětech odpovídala učebnímu plánu. Členění učiva je v souladu s učebními osnovami. Obsahová duplicita nebyla zjištěna, kontinuita výuky je zajištěna. Kromě výuky povinným přírodovědným předmětům nabízí škola žákům volitelný předmět ekologie.

Všichni vyučující splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti.

Škola má zřízeny odborné učebny fyziky, přírodopisu i chemie. Učebna fyziky je vybavená rozvodem elektrického proudu, učebna chemie rozvodem vody. V učebně přírodopisu je trvale umístěno video a televizor. Učebny fyziky a chemie nejsou příliš prostorné a nejsou vybaveny didaktickou technikou. Učitelé mají k dispozici zpětné projektory, jejich využití bylo pozorováno v menší části sledovaných hodin. Kabinety jsou estetické, jejich vybavení pomůckami je průměrné, pro výuku chemie je pomůcek poměrně málo. Učebnice fyziky jsou ve většině ročníků nejméně 10 let staré a jsou často ve špatném stavu. Ve všech sledovaných hodinách učitelé velmi kvalitně a nápaditě zajišťovali názornost výuky.

Škola pro žáky pořádá zajímavé exkurze, výlety a olympiády ze všech přírodovědných předmětů, zájemci se účastní mezinárodního projektu Globe.

Laboratorní práce z přírodovědných předmětů nejsou v některých ročnících vykonávány a jejich počet celkově nedosahuje hodnot doporučených osnovami.

Struktura hodin odpovídala výukovým cílům, všechny hodiny měly logickou stavbu a byly velmi svědomitě připravené. Organizační pokyny učitelů byly jasné a srozumitelné. Výběr učiva byl v souladu s věkem žáků a jejich znalostmi.

Učitelé střídali vyučovací metody a ve všech případech zabezpečili značnou pestrost vyučovacích hodin. Dominantními používanými metodami byly výklad a řízený rozhovor se žáky. Zpestřením bylo využití dobrovolných žakovských referátů. Poměrně často byla zadávána kvalitní a promyšlená skupinová praktická práce, zejména v hodinách fyziky. Vyučovací čas byl ve všech hodinách efektivně využit. Učitelé interpretovali učivo věcně

správně.

Úvodní a průběžnou motivaci využívali učitelé často, zajímavá byla motivace pomocí křížovky a častými přínosnými demonstračními pokusy. Téměř ve všech pozorovaných hodinách učitelé věnovali pozornost spojování teorie s praxí, uvádění zajímavostí a aktualizaci učiva. Velmi dobře uplatňovali mezipředmětové vztahy, dostatek pozornosti věnovali opakování a upevňování učiva. Frekvence známek v žákovských knížkách byla odpovídající, hodnocení výkonu žáků učiteli bylo objektivní. Učitelé zhodnotili práci žáků a shrnuli učivo v závěru většiny hodin.

Ve všech hodinách přírodovědných předmětů učitelé respektovali osobnost žáků. Úroveň verbální a neverbální komunikace učitelů se žáky byla vysoká, komunikace ze strany žáků naopak převážně podprůměrná. Pouze v části hodin byli žáci vedeni k samostatnému řešení problémů a vyvození závěrů. Ve většině hodin žáci neusilovali o maximální výkon a byli málo aktivní. Podstatně lépe se projevovali, pokud dostali příležitost k samostatné práci.

Plánování a příprava výuky, personální a psychohygienické podmínky výuky jsou vynikající, materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace, hodnocení žáků a oblast interakce a komunikace jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Úroveň výuky přírodovědných předmětů je celkově velmi dobrá.

Zeměpis

Předmět vyučují čtyři učitelé, kteří všichni splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, ale pouze tři mají tento předmět ve své aprobaci. Hospitace byly provedeny pouze u dvou vyučujících, zbývající nebyli přítomni. Většina vyučovacích hodin se uskutečnila v odborné učebně, ve které je umístěn televizor s videorekordérem. Kabinet zeměpisu je vybaven dostatečným sortimentem nástěnných map, které jsou průběžně modernizovány. Dále jsou k dispozici videonahrávky se zeměpisnou tematikou, odborná literatura, atlasy a příruční mapy. Didaktická technika je k dispozici, ale ve sledovaných hodinách byl pouze jednou použit videozáznam. Používané učebnice a atlasy mají schvalovací doložku MŠMT.

Časová dotace určená učebním plánem je dodržena. Kontrolou třídních knih bylo ověřeno, že učební osnovy jsou plněny, členění učiva do jednotlivých ročníků je v rámci povolených úprav. Zeměpisné učivo si mohou žáci doplnit a rozšířit v zájmovém útvaru Globe. Do mezinárodního programu Globe je škola zapojena od roku 1995.

Struktura vyučovacích hodin v jednotlivých ročnících se lišila tak, že ve vyšších ročnících přibývalo samostatné práce. Ve většině zhlédnutých hodin převládal frontální přístup, byla však použita i práce ve dvojicích. Ve všech hodinách byl kladen důraz na práci s mapou, hlavně na orientaci. Kromě atlasů, sešitů a učebnic byly používány namnožené slepé mapy a křížovky. Přes průběžné používání těchto pomůcek však inspekce soudí, že bylo v některých hodinách použito málo názorného obrazového materiálu, většinou snadno dostupného. Odbornost vyučujících se projevovala ve výstižném, věku žáků přiměřeném, výkladu složitějších pojmů, nebo důmyslném systému procvičování souřadnic. Z metodického hlediska bylo velmi dobře využito videoukázky, neboť byli žáci předem upozorněni, na jaký jev se mají zaměřit.

Častá byla úvodní motivace formou oznámení obsahu, někdy i cíle hodiny. Mezipředmětové vztahy byly využity jenom v některých hodinách, podobně tomu bylo i s aktualizací. Zkoušení probíhalo ústně i písemně, v lavicích i před tabulí. Hodnocení známkou bylo žákům vždy oznámeno.

Učitelé oslovovali žáky křestními jmény, jednali s nimi vlídně. Slabým článkem byl ústní projev žáků, kteří se vyjadřovali většinou jednoslovně, zřídka projeví vlastní aktivitu. Učitelé těmto nedostatkům věnovali jenom malou pozornost.

Školního kola Zeměpisné olympiády se zúčastnilo 49 žáků. Nejlepší postoupili do okresního kola, kde jeden z nich obsadil druhé místo a postoupil do krajského kola. Tam skončil na sedmém místě.

Plánování a příprava výuky jsou, stejně jako personální a materiální podmínky, velmi dobré. Organizace, formy a metody výuky jsou velmi dobré, motivace, hodnocení, interakce a komunikace jsou průměrné.

Celkově je výuka zeměpisu hodnocena jako velmi dobrá.

Tělesná výchova

Hodnocení úrovně vzdělávání v předmětu vychází z hospitací, které byly provedeny ve všech ročnících druhého stupně v hodinách tělesné výchovy dívek i chlapců, dále byly posouzeny celkové materiální podmínky pro výuku a písemné dokumenty.

Od prvních do čtvrtých ročníků u tříd označených písmenem A mají žáci kromě základní dvouhodinové týdenní dotace zařazeny v rozvrhu další dvě hodiny jako nepovinný předmět sportovní hry. Od pátého do devátého ročníku jsou třídy označené rovněž písmenem A vedeny jako třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy. Týdenní časová dotace předmětu je v těchto třídách druhého stupně pětihodinová. Vyučovací jednotky jsou koncipovány jako dvě dvouhodinovky a jedna hodina samostatná. Celkové zaměření je všeobecné, navazuje však na specializace – běh na lyžích, kanoistiku, sportovní lezení a karate. Na těchto sportovních aktivitách se podílejí sportovní kluby, které se školou úzce spolupracují. Tři vedoucí těchto klubů jsou zaměstnanci školy. Třídy označené písmeny B, C a D mají zařazenu tělesnou výchovu ve dvou hodinových celcích v týdnu. Na druhém stupni probíhá výuka dívek a chlapců odděleně. Porovnáním tematických plánů učitelů a namátkovou kontrolou třídních knih bylo zjištěno, že členění učiva je v souladu s učebními osnovami, při plánování a vlastní realizaci výuky nedochází k obsahové duplicitě a kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Stanovené výukové cíle odpovídají aktuálnímu složení tříd a standardu vzdělávání, učivo je voleno vhodně vzhledem k ročním obdobím a aktuálním klimatickým podmínkám.

Pět učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku žáků druhého stupně, šestá vyučující (která v době konání inspekční činnosti pouze zastupovala) je kvalifikovanou učitelkou pro výuku žáků na prvním stupni.

V současné době má škola k dispozici kvalitně vybavenou gymnastickou tělocvičnu a univerzální tělocvičnu pro míčové hry. Obě tato zařízení jsou po celkové rekonstrukci. Do konce letošního školního roku by měla být dostavěna sportovní hala, která navazuje na školní komplex, parametry odpovídá mezinárodním kritériím pro provozování košíkové. Podmínky pro provozování lehké atletiky jsou nepříznivé. Při dvouhodinách jsou využívána školní hřiště a zařízení okolních škol, která jsou od budovy zdejší školy značně vzdálená, v jednohodinových cvičebních jednotkách pak nejbližší okolí školy – sídlištní hřiště, kde je možné na asfaltovém povrchu hrát malou kopanou, košíkovou, nacvičovat techniku krátkých běhů apod. V rámci hodin tělesné výchovy je možné využívat sportovně relaxační centrum „Amos“, kde je k dispozici posilovna, sauna, masáže a vířivá lázeň.

Škola pořádá pro třídy s rozšířenou výukou tělesné výchovy sportovní kurzy s ryze sportovním zaměřením a pro všechny žáky druhého stupně sportovně turistické kurzy. Jedná se o tyto aktivity:

- šestý ročník – turistika (týdenní pobyt v přírodě – červen)
- sedmý ročník – lyžařský kurz v Krkonoších
- osmý ročník – cykloturistika (týdenní pobyt v září nebo v říjnu v Českém ráji)

- devátý ročník – vodní turistika (rafting, květen)

Podmínkou uskutečnění těchto nadstandardních aktivit je účast minimálně 75% žáků třídy, při menší účasti se žáci tříd spojují. V *Pokynu ředitele k organizování sportovních a sportovně turistických kurzů* je vymezeno poslání těchto aktivit, obsah, organizace, bezpečnost a ochrana zdraví, pracovně právní a ekonomické zajištění.

Škola je členem Asociace školních sportovních klubů (AŠSK), jako zájmové útvary pracují na druhém stupni kroužky baseballu a florbalu.

V hospitovaných hodinách byly organizační pokyny všech učitelů jasné, srozumitelné, přiměřené věku a schopnostem žáků. Na začátcích hodin byly dodržovány nástupové tvary, v úvodní části byl oznámen předpokládaný průběh a cíl, v závěrečné části nechybělo celkové posouzení a zhodnocení hodin. Sledované hodiny byly využity a řízeny s vysokou efektivitou, učivo bylo interpretováno věcně a odborně správně. K jejich pozitivnímu průběhu přispívalo respektování didaktických zásad přiměřenosti, postupnosti a názornosti. Pochopení a zvládnutí učiva bylo průběžně ověřováno, respektovány byly individuální dispozice cvičenců, oceňována byla jejich snaha, pohybové a herní dovednosti. Žáci akceptovali dohodnutá pravidla, jejich zaujetí, tělovýchovné návyky a přístup k výuce byly velmi dobré.

Předmětová komise se schází pravidelně čtyřikrát ročně a operativně dle potřeby. Písemné zápisy z jednání komise byly předloženy.

V *Provozním řádu tělocvičny* jsou vymezeny tyto oblasti:

- organizace vyučovací hodiny
- chování žáků
- cvičební úbory
- pořádek

Dále jsou písemně zpracovány tyto materiály: *Rozpis tělocvičen pro organizace, Rozdělení tělocvičen a Rozvrh tělocvičen.*

Organizace, formy a metody jsou hodnoceny jako velmi dobré. Všechny ostatní sledované jevy, tj. plánování a příprava výuky, materiální podmínky výuky, psychohygienické podmínky výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace, jsou hodnoceny jako vynikající.

Celkově je úroveň tělesné výchovy hodnocena stupněm vynikající.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitel má kvalitně zpracovanou koncepci, vycházející z analýzy současného stavu školy a znalosti podmínek školy. Koncepce se zabývá materiálním rozvojem, ale zahrnuje i záměry ve výchovné a vzdělávací oblasti, úkoly v oblasti řízení a kontroly, v oblasti prezentace školy na veřejnosti. Jasně vymezuje profilaci školy. Ředitel má ujasněné priority dalšího rozvoje.

Výhled školy a koncepční záměry byly projednány s Unií rodičů a jsou projednávány pravidelně i se zřizovatelem.

Na koncepční záměry navazuje přehledný plán práce školy, ve kterém jsou uvedeny hlavní termíny, nejdůležitější úkoly pro školní rok, rozpracované do jednotlivých měsíců, rozdělení funkcí, termíny olympiád a soutěží, přehled kroužků, volitelných a nepovinných předmětů. Plán práce byl projednán v pedagogické radě školy. Úkoly ročního plánu a aktuální úkoly jsou rozpracovávány do měsíčních plánů, které jsou zveřejňovány pomocí vnitřní školní počítačové sítě a vyvěšovány na informační nástěnce. Operativní řízení je zajišťováno pomocí velmi přehledných denních plánů, řešících především nepřítomnost učitelů a tříd. Učitelé mají zpracované tematické plány. Dále se škola řídí stručným plánem výchovného poradenství, plánem prevence sociálně patologických jevů a plánem práce školní družiny. Vedení školy má k dispozici plán kontrolní činnosti. Plán práce je zpracováván širším vedením školy, ve kterém jsou zastoupeni rovněž vedoucí metodických orgánů ve škole. Další pracovníci školy se podílejí především na stanovení aktuálních úkolů, například plánování kulturních a sportovních akcí. Cíle obsažené v koncepci i plánech školy jsou reálné. Celkově je plánování pojato jako ucelený a funkční systém.

Výuka probíhá podle schválených učebních plánů. Ve škole se vyučuje 6 druhů volitelných předmětů a je nabízeno 9 nepovinných předmětů. Při škole pracuje 20 zájmových kroužků.

Škola vykazuje 32 integrovaných žáků se specifickými poruchami učení, z toho 21 dochází do 7 reedukačních skupin vedených proškolenými učitelkami, ostatním žákům, především z nejvyšších ročníků, je věnována individuální péče v hodinách.

Pro všechny integrované žáky s vývojovými poruchami učení jsou zpracovány individuální plány. Individuální plány jsou aktuální, obsahují všechny důležité náležitosti a jsou podepsány ředitelem, třídním učitelem a zákonnými zástupci žáka.

Kvalita plánování je hodnocena jako vynikající.

Organizování.

Vedení školy tvoří ředitel a tři zástupci – pro věci pedagogické, pro věci technicko-správní a pro sportovní třídy. Rozšířené vedení, tj. vedení a vedoucí předmětových komisí a metodických sdružení, se schází na dvoudenní víkendové poradě, vždy po přiděleném rozpočtu, dále pak čtyřikrát ročně nebo operativně

Přehledně zpracovanou interní normou určující chod školy je organizační řád. Kromě všeobecných ustanovení obsahuje školní řád, vnitřní klasifikační řád, podrobné pracovní náplně pedagogických a provozních pracovníků a další povinnosti vyplývající z jejich funkcí (ředitel a jeho zástupci, třídní učitel, vedoucí předmětové komise, výchovný poradce apod.). Podrobné pracovní náplně jsou také stálou součástí vnitřních webových stránek. Všichni pracovníci jsou povinni řídit se pracovním řádem, směrnici ředitele, rozvrhem hodin, rozpisem dozorů, popisem práce a dalšími příkazy vedení školy.

Základní dokumentaci vede škola v souladu s příslušnými právními předpisy na předepsaných tiskopisech. Operativní evidence je vedena zároveň v elektronické podobě. Namátkovou kontrolou dokumentace byly zjištěny některé drobné nedostatky, které byly odstraněny v průběhu inspekce.

Poradními orgány ředitele jsou tři předmětové komise (přírodovědných předmětů, společenskovedných předmětů a metodické sdružení 1, stupně). Vrcholným poradním orgánem je pedagogická rada, která se schází pětkrát ročně. Zápisy z jejího jednání postrádají jmenný seznam přítomných.

Informace uvnitř školy jsou předávány několika způsoby. Každý učitel má svoji schránku v předsíni ředitelny, kde je také nástěnky s aktuálními informacemi pro všechny pracovníky. Ve škole je instalována vnitřní počítačová síť. Počítače jsou v kabinetech, kde mají učitelé pracovní místa. Každý má svoji elektronickou schránku. Informace rodičům jsou předávány prostřednictvím žákovských knížek a na třídních schůzkách, které se dosud konaly dvakrát ročně. Třídní učitelé mají možnost svolat rodiče podle potřeby a vlastního uvážení. V tomto školním roce byla založena nová organizace s názvem Unie rodičů.

Škola má svoje internetové stránky, na kterých kromě všeobecné charakteristiky školy, informuje o významných školních akcích a událostech. V centru města se buduje informační tabule, každým rokem se pořádá školní ples. Veřejnosti slouží posilovna, která je v budově školy, Dům kultury si pronajímá učebnu informatiky a jiné prostory k pořádání kurzů pro veřejnost.

Spolupráce se zřizovatelem je z pohledu školy vynikající. Podobně je tomu s Policií ČR a třemi sportovními kluby, které ve škole sídlí.

Výroční zpráva o činnosti za školní rok 200/2001 je zpracována v souladu s odpovídajícími právními předpisy a je dostatečným zdrojem informací pro veřejnost. Její zpracování a projednání v pedagogické radě je také formou sebehodnocení školy.

Organizování je hodnoceno jako vynikající.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení a motivování navazuje na plánování. Kompetence tří zástupců jsou rozděleny na pedagogickou a organizační oblast, technickou a správní oblast a vedení sportovních tříd. Veškeré potřebné dokumenty jsou pracovníkům trvale k dispozici na centrálním serveru školy a v tištěné podobě v kanceláři školy. Operativní informace dostávají učitelé vnitřní elektronickou poštou přímo do svých kabinetů, dále na poradách.

Motivací je zejména Plán personálního rozvoje pracovníků školy, obsahující krátkodobé i dlouhodobé cíle. Podporu má také dálkové studium a další vzdělávání pedagogických pracovníků, o které je velký zájem a je provázáno vhodně s pracovním hodnocením. Dlouhodobě se vzdělávají zejména vyučující cizích jazyků a výchovný poradce.

Iniciativa a tvořivost se odráží v aktivitě učitelů při vedení 17 zájmových kroužků a dále rovněž v pracovním hodnocení. Jeden pracovník je aktivně zapojen do projektu Scio. Možnosti volnočasových aktivit pro žáky jsou vynikající.

Podporu má také dálkové studium a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Začínajícím pedagogům poskytují všestrannou pomoc vedoucí metodických komisí.

Kritéria pracovního hodnocení jsou součástí Vnitřního předpisu, ke kterému se měli možnost všichni vyjádřit a který je trvale k dispozici na serveru školy. Pracovní hodnocení spojené s přiznáním osobních příplatků se provádí jedenkrát ročně, a to za účasti širšího vedení školy, tedy i vedoucích metodických komisí a vedoucích technicko-hospodářských pracovníků. Mimořádné odměny jsou rozděleny na paušální (vedení kroužků, účast na kurzech pro žáky apod.) a mimořádné (aktivity jednorázového charakteru). Jsou přidělovány měsíčně. Sledované jevy při hospitacích jsou pedagogům známy, součástí hospitačních záznamů je i prvek sebehodnocení kontrovaného pracovníka. Po projednání a vyhodnocení se výsledky rovněž promítají do pracovního hodnocení.

Každoročně prováděné testy Scio v 5. – 9. třídách, spojené s důkladnou analýzou výsledků, jsou vynikající zpětnou vazbou kvality výsledků vyučování a vedou k sebeevaluaci jednotlivých

učitelů i vedoucích pracovníků.

Pedagogové mají možnost se vyjádřit k práci vedení na pracovních poradách, dále ale i formou anonymních dotazníků, které monitorují atmosféru ve škole a spokojenost s pracovními podmínkami.

Vedení a motivování je vynikající.

Kontrolní mechanismy

Kontrolou rozvrhu hodin v porovnání s učebním plánem vzdělávacího programu Základní škola lze konstatovat, že je dodržena týdenní hodinová dotace povinných předmětů.

Kontrolní systém školy je zakotven ve „Školním řádu“ (oddíl „Plán kontrolní činnosti“). Vymezuje odpovědnost za svěřené úseky a organizaci jednotlivých úkonů vyžadujících součinnost více pracovníků (ředitel školy, jeho tři zástupci, výchovný poradce, ved. vychovatelka ŠD, vedoucí předmětových komisí atd.). Sledování kvality výchovně-vzdělávacího procesu je rovnoměrně rozloženo mezi vedoucí pedagogické pracovníky, kteří se snaží získat objektivní ukazatele o práci jednotlivých vyučujících. Tyto poznatky jsou vzájemně konzultovány, vyhodnocovány a zobecňovány. Na hospitační činnosti s tematickým zaměřením se podílejí i vedoucí metodických sdružení. Z hospitace je proveden zápis, který je podepisován hospitujícím i kontrolním pracovníkem. Kontrolní činnost je rovněž zaměřena na kvalitu vedení předepsané dokumentace. Tyto kontroly jsou prováděny periodicky. Ostatní kontrolní činnost je termínována („lhůtník kontrol“) a pravidelně vyhodnocována.

K další evaluaci práci učitelů a výsledků učení žáků jsou užívány testy SCIO od 5. do 9. ročníků a různé mimoškolní akce, olympiády, soutěže exkurze apod. Výstupy jsou podrobně analyzovány na pedagogických radách.

Systém veškeré kontrolní činnosti je založen na vzájemné důvěře a otevřenosti všech pedagogických pracovníků. Monitoruje se práce předmětových komisí, třídních učitelů, školní družiny, výchovného poradenství, protidrogové prevence i oblast sociálně-patologických jevů včetně potenciální možnosti šikany. Potřebná pozornost je věnována začínajícím učitelům. K tomu jsou užívány nejrůznější prostředky a metody včetně anonymních dotazníkových akcí, kterými se zjišťují aktuální názory vyučujících i žáků. Zpětnovazební účinky těchto akcí jsou prokazatelné.

Zjištěné nedostatky jsou podrobně vyhodnocovány. K jejich nápravě jsou přijímána konkrétní opatření, plnění je následně prověřováno. Veškeré poznatky získané prostřednictvím hospitačních a kontrolních mechanismů slouží jako podkladový materiál pro periodické hodnocení práce vyučujících i hodnocení úrovně výsledků učení žáků.

Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny, jejich realizace je na vysoké úrovni a jsou hodnoceny jako vynikající.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Podmínky vzdělávání jsou hodnoceny jako vynikající.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Kontrolovaným obdobím byl rok 2001.

Hodnocení efektivity čerpání neinvestičních výdajů (NIV)

Základní škola je příspěvkovou organizací, která hospodařila v roce 2001 na základě finanční rozvahy s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu prostřednictvím Okresního úřadu referátu školství Trutnov. Výše příspěvku na provoz v roce 2001 činila 15.853.230,-- Kč. Limit přidělených prostředků byl dodržen.

V roce 2001 bylo dosaženo záporného hospodářského výsledku v hlavní činnosti ve výši – 214.367,08 Kč a v doplňkové činnosti zisku 215.515,90 Kč. Celkový hospodářský výsledek činil zisk 1.148,82 Kč.

Podíl příspěvku ze státního rozpočtu činil 74,96 % z celkových neinvestičních nákladů.

V účtové osnově je specifikován účet poskytnuté provozní zálohy (314). Na tento účet nebyly zaúčtovány zálohové faktury č. 306/01, 272/01 a 263/01. Zálohové faktury byly proúčtovány do nákladů školy. Tím došlo k porušení postupů účtování.

Účetnictví pro školu zpracovává firma COMPACC na základě smlouvy o dílo ze dne 10. 1. 1996.

Hodnocení efektivity čerpání mzdových prostředků

Škole byl na rok 2001 přidělen rozpočet na prostředky na platy ve výši 10.967.100,-- Kč a na ostatní platby za provedenou práci 330.700,-- Kč. Na rok 2001 byl stanoven průměrný přepočtený počet zaměstnanců 73,03 úvazku.

Kontrolou údajů ve výkazu zisku a ztráty za rok 2001 s rozpočtem na rok 2001 bylo zjištěno, že ukazatelé mzdové regulace byly dodrženy. Údajům o čerpání prostředků na platy ze státního rozpočtu v hlavní knize za období 12/2001 odpovídá výkaz o pracovnících a mzdových prostředcích P 1 – 04 za rok 2001. Ve výkazu P 1 – 04 není uvedeno čerpání OPPP na civilní službu ve výši 16.200,-- Kč. K tomuto účelu byly použity finanční prostředky přidělené zřizovatelem, tj. Městem Trutnov.

Vnitřní předpis o platových poměrech blíže upravuje ustanovení právních předpisů na podmínky a potřeby školy, např. stanovení platových tříd, způsob zápočtu praxe, pravidla pro stanovení platového stupně zaměstnancům zařazeným v 1. – 3. platové třídě, kritéria stanovení osobních příplatků a podmínky pro poskytování odměn.

Ředitel školy vykonává svou funkci od 8. února 1999 na základě platného jmenovacího dekretu.

Ke kontrole personální dokumentace bylo namátkově vybráno 22 zaměstnanců. Pro každého zaměstnance je založen osobní spis, který obsahuje doklady o dosaženém vzdělání, čestné prohlášení o průběhu předchozích zaměstnání, pracovní smlouvy a platové výměry. Ve spisech vybraných nepedagogických pracovníků jsou kromě uvedených dokladů založeny pracovní náplně. Hospodářka školy má uzavřenou dohodu o hmotné odpovědnosti.

Na základě předložených dokladů byla provedena kontrola zařazení zaměstnanců do platových tříd a stupňů. Nebylo shledáno porušení obecně závazných právních předpisů, ani vnitřního předpisu školy.

Byla provedena kontrola rozsahu přímé vyučovací činnosti. Řediteli je určen rozsah hodin podle počtu 31 třídy správně. Zástupci ředitele jsou na škole ustanoveni tři. Vzhledem k tomu, že nemají přidělen určitý počet tříd, je každému z nich určena přímá vyučovací činnost podle poměrného počtu tříd. Každý zástupce by měl mít stanoven rozsah přímé činnosti jedenáct hodin týdně. Ve skutečnosti je stanovení úvazku provedeno chybně - dva zástupci mají devět hodin a jeden zástupce deset hodin. V období září – prosinec 2001 si zástupci suplováním za chybějící učitele splnili rozsah 11 hodin přímé vyučovací činnosti týdně. Výchovný poradce má míru vyučovací činnosti sniženu správně o tři hodiny týdně (počet žáků školy je 596).

Ke kontrole evidence pracovní doby byl vybrán prosinec 2001. Učitelé a vychovatelé vyplňují přehled přesčasů, dozorů a kroužků, ostatní zaměstnanci vykazují pracovní dobu na měsíčních výkazech nepedagogických pracovníků. Tyto přehledy a výkazy slouží jako podklad pro zpracování platů. Vykázané hodiny souhlasí se skutečně proplacenými. Za měsíc prosinec 2001 byly vyplaceny mimořádné odměny na základě stručného zdůvodnění.

Dohody o pracovní činnosti a o provedení práce byly uzavřeny např. na vedení kroužku keramiky, úklidu vymezených prostor. OPPP byly vyplaceny podle skutečně odpracovaných hodin.

Fond kulturních a sociálních potřeb (FKSP) je tvořen základním přidělem ve výši 2 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a na náhrady platů. Prostředky fondu jsou ukládány na samostatném účtu. V rozporu s vyhláškou o FKSP připsané úroky a poplatky za položky a vedení účtu nejsou převedeny finančně na běžný účet školy, ale účetně tyto úroky i poplatky jsou správně zaúčtovány do nákladů a příjmů školy. Škola vede pokladnu FKSP, což je rovněž v rozporu s vyhláškou. Pohyb finančních prostředků v hotovosti má být veden v pokladně provozních prostředků školy a převod peněžních prostředků související s použitím fondu musí být uskutečněn nejpozději do konce měsíce následujícího po měsíci, v němž k použití došlo.

Na rok 2001 je vypracován rozpočet a jsou stanoveny zásady pro použití prostředků fondu. Zásady čerpání prostředků fondu jsou zpracovány v rozporu s obecně závaznými právními předpisy a to v ustanoveních: škola poskytuje věcný dar při narození dítěte (účetní doklad č. 6011 - faktura č. 5/01, účetní doklad č. 6010 - faktura č. 1/01), zaměstnanec může nevyčerpané částky na rekreaci, zájezdy a pobyty využít k úhradě např. doplňkové zdravotní péče – zuby, obroučky, čočky (účetní doklad č. 6012 - faktura č. 10/01 a č. 8/01, faktura č. A30, A29, A24, A12, A11, A4).

Dále zaměstnancům školy byly poskytnuty příspěvky na kulturní akce, na rekreace, na půjčky, na dary při životních a pracovních jubileích a na pracovní oblečení do výše 2.200,-- Kč.

Oblečení není označeno jmenovkou zaměstnavatele, není jednotné a je zaměnitelné s běžným občanským nebo společenským oděvem. Evidence těchto oděvů není prováděna (pokladní výdajové doklady č. 4 – 7, 9 – 15, 18 – 24, 26 – 31, 33 – 50, 54, 57 – 59, 61 – 62).

Namátkovou kontrolou bylo zjištěno, že doklady neobsahují předepsané náležitosti, např. chybí rozpis jednotlivých položek na paragonu (pokladní výdajový doklad č. 9, 10, 23, 27, 36, faktura č. A21,), adresa odběratele zní na jméno zaměstnance (účetní doklad č. 6010 - faktura č. 2/01, č. A22,), je proplacena složka, která není účetním podkladem (výpis z peněžního ústavu č.5).

Půjčky a platby za rekreace jsou účtovány jako snížení fondu, doplatky za rekreace od zaměstnanců jsou naopak účtovány jako zvýšení fondu. Tento způsob účtování je v rozporu s účtovými postupy pro tento typ školy (účetní doklad č. 6010 - faktura č. 2/01, účetní doklad č. 6011 - faktura 4/01). Dle účtové osnovy se půjčky a ostatní pohledávky za zaměstnanci, např. rozdíl mezi cenou rekreace a příspěvkem, účtují na účty 3. účtové třídy.

Hodnocení efektivity čerpání ostatních neinvestičních výdajů (ONIV)

Z celkového příspěvku ze státního rozpočtu bylo v roce 2001 na ostatní neinvestiční výdaje (dále ONIV) vyčleněno 347.970,-- Kč.

Na učebnice a učební pomůcky bylo použito 286.790,-- Kč, podíl na žáka činil 348,89 Kč. Z celkových ONIV činil státní příspěvek 82,42 %.

Na vzdělávání zaměstnanců bylo vyčerpáno 61.180,-- Kč, podíl na žáka činil 74,43 Kč, podíl z ONIV hrazených z prostředků státního rozpočtu činil 17,58 %. (Při výpočtu podílu na žáka bylo počítáno s průměrem ze stavu žáků z Výkazu Škol (MŠMT) V 3-01 a V 3a-01 a V 26-01 k 30. 9. 2000 a k 30. 9. 2001).

Hodnocení efektivity čerpání účelových prostředků

Účelové prostředky byly poskytnuty na další vzdělávání pedagogických pracovníků ve výši 29.980,-- Kč v rámci rozpočtu a byly vyčerpány.

Hodnocení efektivity čerpání investičních prostředků

Investiční prostředky v roce 2001 škole přiděleny nebyly.

Hodnocení výroční zprávy o hospodaření školy

Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001 je v souladu s platným obecně závazným právním předpisem.

Hodnocení efektivity využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem k učebním dokumentům

V Základní škole Komenského Trutnov bylo ve sledovaných oblastech za kalendářní rok 2001 zjištěno nevhodné a neefektivní čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu vzhledem k účelu jejich použití. Nedostatek se týkal čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Ochrana člověka za mimořádných situací

Ředitel a pověřený učitelé ve své práci vycházejí z metodické příručky pro učitele „Ochrana člověka za mimořádných situací“, kterou vydal Tech – Market na základě pokynu MŠMT ČR k začlenění této tematiky do vzdělávacích programů. Dále je k dané problematice ve škole k dispozici příručka pro obyvatele „Pro případ ohrožení“, kterou vydalo Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR roku 2001.

Učitelé rodinné výchovy mají v tematických plánech 7. – 9. ročníku zařazena témata zabývající se problematikou ochrany člověka za mimořádných situací.

Vedení školy vypracovalo evakuační plán, který je vyvěšen v každém patře školní budovy. Ochranné masky byly již nevyhovující, rozhodnutím zřizovatele byly ve školním roce 1999/2000 při celkové rekonstrukci školní budovy zlikvidovány.

Zástupce ředitele školy absolvoval 27. 9. 2001 školení o požární ochraně a BOZP a získal *Osvědčení pro preventistu požární ochrany a Osvědčení pro vedoucího zaměstnance k požární*

ochraně. Deset učitelů školy, kteří zabezpečují sportovní a turistické kurzy se v říjnu 2002 zúčastní kurzu první pomoci, který v rozsahu 40 hodin pořádá Český červený kříž.

Škola spolupracuje s Hasičským záchranným sborem Trutnov. V rámci této součinnosti byla dne 2. 11. 2001 žákům předvedena ukázka hasičské techniky a následně proveden nácvik evakuace osob z budovy školy. Celkem 486 žáků bylo evakuováno v čase 1:45 min.

Ve škole jsou zřízeny 2 učebny výpočetní techniky s celkovým počtem 24 počítačů, vybavených operačními systémy Windows 95 a 98. Připojení na internet je bezdrátové, s rychlostí 128 kb/s. Kancelářský a výukový software je využitelný pro většinu předmětů. Tyto učebny jsou dále žákům k dispozici pro individuální práci o přestávkách a v odpoledních hodinách. Volitelný předmět informatika se vyučuje v 7. až 9. ročníku, s dotací 1 vyučovací hodina týdně. Všichni vyučující mají ve svých kabinetech k dispozici počítače s připojením na internet a školní počítačovou síť. V průběhu orientační inspekce proběhla ve škole pilotáž tematické inspekce Výchova k lidským právům a toleranci.

U hlavního vchodu do školní budovy vykonávají žáci osmých a devátých tříd „Službu na recepci“. Služba má přesně určené úkoly Řádem služby na recepci, podle kterého je vykonávána v rámci praxe z předmětu občanská výchova. To je ale v rozporu se zákonem č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje Listina lidských práv a svobod.

Při kontrole bylo zjištěno že zřizovatel neprovedl zápis do obchodního rejstříku.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Zřizovací listina čj. 2001-235/4 ze dne 27. 6. 2001,
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. P00/99 s účinností od 1. 9. 1999,
- Upravený rozpočet k 15. 11. 2001 ze dne 27. 11. 2001,
- Výkaz zisku a ztráty Úč PO 4-02 se stavem ke dni 31. 12. 2001 ze dne 31. 1. 2002,
- Rozvaha příspěvkových organizací Úč PO 3-02 za 12. období roku 2001 ze dne 31. 1. 2002,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 se stavem ke dni 30.9.2001 ze dne 5. 10. 2001,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01 se stavem ke dni 30.9.2001 ze dne 5. 10. 2001,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 26-01 se stavem ke dni 30.9.2001 ze dne 5. 10. 2001,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3-01 se stavem ke dni 30.9.2000 ze dne 4. 10. 2000,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 3a-01 se stavem ke dni 30.9.2000 ze dne 4. 10. 2000,
- Výkaz Škol (MŠMT) V 26-01 se stavem ke dni 30.9.2000 ze dne 4. 10. 2000,
- Smlouva o dílo TČ SD.003/96 COMPACC ze dne 10. 1. 1996,
- Směrnice pro hospodaření s majetkem ze dne 3. 1. 2001,
- Odpisový plán na rok 2001 z 10. 1. 2001,
- Směrnice - oběh účetních dokladů ze dne 3. 1. 2001 průběžně doplňována o aktuální podpisové vzory,
- Směrnice pro účetnictví ze dne 3. 1. 2001,
- Hlavní kniha za 12. období roku 2001 ze dne 31. 1. 2001,

- Výdajové a příjmové pokladní doklady za měsíce říjen a listopad 2001,
- Přijaté faktury za měsíce listopad a prosinec 2001,
- Výroční zpráva o hospodaření školy za rok 2001,
- Účtová osnova platná pro rok 2001,
- Rozpočet FKSP na rok 2001 bez uvedení data zpracování,
- Vnitřní pokyn pro využití FKSP z 3. 9. 2001 a dodatek ze dne 1.10.2001,
- Výkaz P1 –04 za období 1. - 12 .2001,
- Vnitřní předpis o povinnosti pedagogických a administrativních pracovníků o způsobu odívání v zaměstnání s platností od 1.1. 2002,
- Smlouva o půjčení školního oblečení – pro jednotlivé zaměstnance,
- bankovní výpisy č. 1 – 12/2001, účetní doklady č. 6001 – 6012,
- pokladní doklady č. 1/2001 – 76/2001,
- Vnitřní předpis platný od 4. 9. 2000,
- osobní spisy zaměstnanců osobní čísla 101, 102, 103, 104, 109, 111, 116, 117, 123, 125, 135, 159, 161, 162, 168, 171, 201, 203, 204, 207, 401, 409,
- dohody o pracovní činnosti osobní čísla 301, 303, 807, dohody o provedení práce osobní číslo 851,
- Přehledy přesčasů, dozorů a kroužků pedagogických pracovníků za měsíc prosinec 2001,
- Měsíční výkazy nepedagogických pracovníků za měsíc prosinec 2001,
- seznam mimořádných odměn ze dne 23. 12. 2001,
- Přehled suplovaných hodin zástupců v období září 2001 až prosinec 2001,
- sestava Rozúčtování mezd za období 1. – 12. 2001 ze dne 24. 5. 2002,
- výplatní lístky zaměstnanců za měsíc prosinec 2001,
- Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2001/2002,
- Plán personálního rozvoje pedagogických pracovníků školy pro rok 2001 a 2002,
- Vnitřní předpis, platnost od 4. 9. 2000,
- Řád služby ve třídě ze dne 3. 9. 2001,
- vzorky žákovských sešitů vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky žákovských knížek vedených ve školní roce 2001/2002,
- třídní knihy vedené ve školním roce 2001/2002,
- třídní výkazy a katalogové listy vedené ve školním roce 2001/2002,
- Pokyn ředitele školy k organizování sportovních a sportovně turistických kurzů ze dne 1. září 2001,
- zápisy z jednání předmětové komise tělesné výchovy,
- Provozní řád tělocvičny z 1. 9. 2001,
- Rozpis tělocvičen pro organizace, nedatováno,
- Rozpis tělocvičen, nedatováno,
- Rozvrh tělocvičen, nedatováno,
- Evakuační plán Základní školy Trutnov – Komenského, nedatováno,

- tematické plány učitelů rodinné výchovy pro školní rok 2001/2002,
- Seznam účastníků a seminářů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Základní školy Trutnov - Komenského ve šk. r. 2000/2001 a 2001/2002,
- Koncepce rozvoje školy s horizontem 6 let, ZŠ, Komenského, Trutnov, z ledna 1999,
- Plán školy 2001/2002 ZŠ, Trutnov, Komenského 399,
- plán práce předmětové komise přírodních věd pro školní rok 2001/2002,
- Plán výchovného poradenství pro školní rok 2001/2002,
- rozvrh hodin ve školním roce 2001/2002,
- vzorek tematických plánů učitelů pro školní rok 2001/2002,
- vzorek žákovských knížek, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorky žákovských sešitů, vedených ve školním roce 2001/2002,
- vzorek záznamů z laboratorních prací, vykonaných v přírodovědných předmětech ve školním roce 2001/2002,
- seznam žáků s přiznanou vývojovou poruchou učení ve školním roce 2001/2002,
- přehled volitelných a nepovinných předmětů, školní rok 2001/2002,
- přehled zájmových útvarů zřízených ve školním roce 2001/2002,
- Minimální preventivní program, Základní škola, Komenského, Trutnov, nedatováno,
- učební plány pro školní rok 2001/2002,
- Plán kontrolní činnosti pro školní rok 2001/2002,
- vzorek individuálních vzdělávacích plánů pro školní rok 2001/2002,
- Dokumentace školní družiny dle vyhlášky č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech,
- Plán ŠD pro školní rok 2001/2002,
- Řád školní družiny (podepsán řed. školy),
- Třídní knihy a třídní výkazy hospitovaných tříd pro škol rok 2001/2002,
- Osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2,
- Školní řád ze dne 3. 9. 2001,
- Řád služby na recepci ze dne 3. 9. 2001.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- nadstandardní nabídka mimoškolních aktivit a školních akcí,
- kvalitní systém plánování,
- vysoká úroveň výuky v nižších ročnících I. stupně a velmi hezký vztah vyučujících k dětem,
- vysoká kvalita individuálního působení vyučujících a asistenta ve specializovaných třídách na žáky se smyslovým a tělesným postižením,
- kvalitní práce vychovatelek školní družiny včetně zajišťování zájmových útvarů, které jsou při družině zřízeny,

- působivé estetické prostředí jednotlivých tříd I. stupně,
- kvalitně zpracovaný systém kontrolních prací z matematiky,
- příkladná činnost předmětové komise přírodovědných předmětů, sekce matematiky.

Negativa:

- ustanovení žákovských služeb u vchodu do budovy,
- neoprávněné čerpání prostředků z fondu kulturních a sociálních potřeb.

Doporučení:

- dodržovat počty laboratorních prací, doporučené zvoleným vzdělávacím programem,
- prokazatelným způsobem zaznamenat přítomnost pracovníků na jednáních pedagogické rady.

Škola plní stanovené cíle v oblasti výchovně vzdělávací práce. Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných oblastech jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý. Podmínky vzdělávání jsou vynikající. Čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu v oblasti FKSP je nevhodné.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Boháč	Boháč v. r.
Členové týmu	Mgr. Pavel Antoš	Antoš v. r.
	Mgr. Pavel Bachtík	Bachtík v. r.
	PaedDr. Antonín Kačírek	Kačírek v. r.
	Mgr. Jana Vízdalová	Vízdalová v. r.
Další zaměstnanci ČŠI	Ing. Pavel Tomáš, Ilona Oškrobaná, Věra Petrášová, Marie Vančáková	

V Trutnově dne 27. června 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 28. 6. 2002

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Roman Hásek

Mgr. Roman Hásek
podpis

Předmětem inspekce bylo důležitější zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	16. 7. 2002	095 162/02-2004
Zřizovatel	16.7. 2002	095 164/02-2004
Rada školy	-	-

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány